

NVE

INNMELDINGSPLIKT FOR NATURFAREUTREDNINGER: LESEVEILEDNING TIL FORSKRIFTSBESTEMMELSER

Stortinget vedtok i juni 2024 en ny bestemmelse i plan- og bygningsloven i § 2-4 som innfører plikt til å melde inn data og rapporter fra grunnundersøkelser og naturfareutredninger. Lov og forskrift trådte i kraft 01.01.2025.

Lovtekst: <https://lovdata.no/dokument/LTI/lov/2024-06-21-52>

Forskrift: <https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2024-12-17-3181>

Denne leseveiledningen forklarer forskriftens krav, utdyper innholdet i dem og vår fortolkning av hvordan man i praksis kan oppfylle de kravene i forskriften som gjelder innmelding av naturfareutredninger til Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE).

Grunnundersøkelser meldes inn til Norges geologiske undersøkelse (NGU). Denne veilederen omtaler ikke denne delen av forskriften. For utdyping av forskriftsbestemmelsene for grunnundersøkelser henvises det til notat fra NGU: [INNMELDINGSPLIKT FOR GRUNNUNDERSØKELSER: LESEVEILEDNING TIL FORSKRIFTSBESTEMMELSER](#).

Formål og virkeområde

Formålet med forskriften om pliktig innmelding av grunnundersøkelser og naturfareutredninger er å styrke samfunnets sikkerhet og kunnskapsgrunnlag ved å gjøre data og rapporter fra grunnundersøkelser og naturfareutredninger tilgjengelige for offentligheten, jf. forskriftens § 1. Forskriften skal sikre åpen tilgang til denne informasjonen. På denne måten legger forskriften til rette for mer effektiv planlegging og beslutningstaking, samtidig som den fremmer åpenhet og viderebruk av verdifulle data.

Data og analyser innhentet etter annet regelverk kan inneholde informasjon om grunnforhold og naturfarer. Data om grunnforhold og naturfarer innhentet i medhold av petroleumslovgivningen faller utenfor forskriftens virkeområde. Det samme gjelder grunnundersøkelser gjennomført for å oppfylle krav etter minerallovgivningen, miljølovgivningen og vannressurslovgivningen. Det geografiske virkeområdet til forskriften følger plan- og bygningsloven.

Hva menes med naturfareutredninger?

Med naturfareutredning menes en skriftlig vurdering av fare for flom og alle typer skred som innebærer at naturfaren kvantifiseres og vises med sannsynlighet eller faregrad i form av et faresonekart, eller en skriftlig avklaring av faren for et mindre område. Med naturfareutredning menes både utredninger som bekrefter og avkrefter naturfare. Se forskriftens § 2.

Definisjonen omfatter de utredningene som avklarer om det foreligger naturfare knyttet til flom og alle typer skred (steinsprang, steinskred, snøskred, jordskred, flomskred, sørpeskred, fjellskred, leirskred og kvikkleireskred). Utredninger av fare for jordskjelv, stormflo, skogbrann, radon (strålefare), tsunami, ekstremvær (vind) og overvann, er ikke omfattet av innmeldingsplikten.

For utredning av flom- og skredfare i bratt terreng innebærer kvantifisering at det angis en nominell årlig sannsynlighet eller et gjentakintervall for at en hendelse kan inntreffe. En skriftlig

NVE

avklaring innebærer utredninger som gir en faglig begrunnet avklaring av naturfareforholdene for et avgrenset område.

For kvikkleireskredfare vil alle fareutredninger som er utført i tråd med metoden i [NVE Veileder Nr. 1/2019 Sikkerhet mot kvikkleireskred](#) (NVE, 2020a) være omfattet av definisjonen og omfattet av innmeldingsplikten.

Skredfarevurderinger av naturlige skråninger hvor skred er utløst eller kan utløses av erosjon, overflatevann eller andre naturlige prosesser vil normalt også være omfattet av innmeldingsplikten. Dette gjelder typisk for vurdering av leirskred eller andre typer overflateskred (i silt/sand) der det ikke er kvikkleire. Vurderingene kan ofte omfatte stabilitetsberegninger. Slike vurderinger skal også meldes inn selv om de ligger utenfor NVEs aktsomhetskart eller faresoner.

Forskriften gjelder også naturfareutredninger som avkrefter naturfare (områder uten fare)

For flom og skred i bratt terreng vil utredninger som avkrefter fare være i områder som er utenfor faresoner, men som er innenfor området som er utredet, dvs. innenfor analyseområdet (se beskrivelse av analyseområdet under).

For kvikkleireskredfare må alle naturfareutredninger i aktsomhetsområde for kvikkleireskred meldes inn, både de som dokumenterer tilstrekkelig sikkerhet og de som dokumenterer ikke tilstrekkelig sikkerhet mot kvikkleireskred. Områder uten fare for kvikkleireskred kan tas bort fra aktsomhetskartet for kvikkleireskred.

Eksempel på utredninger som ikke er omfattet av innmeldingsplikten:

- Geoteknisk prosjektering av stabilitet for byggegrøper, støttekonstruksjoner og lignende
- Utredning av små K0-tiltak som ikke forverrer stabiliteten iht. kvikkleireveilederen
- Risiko- og sårbarhetsanalyser

Hvem innmeldingsplikten omfatter

Innmeldingen må gjøres av foretaket som har gjennomført en naturfareutredning

Foretaket som har utarbeidet en naturfareutredning, plikter å melde inn data og rapporter som er omfattet av forskriften til registermyndigheten, jf. § forskriftens § 4. Det kan være behov for programvare eller spesielle kvalifikasjoner for å kunne melde inn deler av dataene som omfattes av innmeldingsplikten. Det er derfor foretaket som har utarbeidet naturfareutredningen som er nærmest å ha nødvendig utstyr og kompetanse, og derfor også pliktig til å melde inn alt som er omfattet av innmeldingsplikten.

Hvis det benyttes en underleverandør til å utføre deler av utredningen, er det hovedforetaket som er ansvarlig for å oppfylle innmeldingsplikten.

Hva innmeldingsplikten omfatter - Naturfareutredninger

Innmeldingen omfatter rapporter, notater og spesifiserte stedfestede data

Etter gjennomført naturfareutredning som er omfattet av forskriftens definisjon gitt i § 2, må utredningen meldes inn i tråd med oppstillingen i forskriftens § 6. Dokumentasjonen som må

NVE

meldes inn består av rapporter, notater, stedfestede analyseområder og eventuelle faresoner eller områder uten fare for kvikkleireskred. Befaringsrapporter som er knyttet til en naturfareutredning må også meldes inn. Nærmere informasjon om metodikk og anbefalinger for hvordan naturfarene kan utredes er beskrevet i veiledere fra NVE, se referanser nederst i dokumentet. Innholdet i det som må leveres etter innmeldingsplikten, vil være avhengig av den metodikken som er fulgt og hvordan utredningen er tilpasset det konkrete formålet.

Innmeldingen må også omfatte data og rapporter fra uavhengig kontroll eller kvalitetssikring

Dersom det utføres kvalitetskontroll, skal data og rapporter fra uavhengig kontroll eller uavhengig kvalitetssikring også meldes inn.

Informasjonen må leveres i riktig format

Alle rapporter og notater som tilhører naturfareutredningen, må leveres på PDF-format. Alle stedfestede data som skal meldes inn, må leveres som digitale kartfiler slik at de kan publiseres i nasjonale datasett. Format for digitale filer er beskrevet på [NVEs nettsider om å melde inn naturfareutredninger](#). For noen typer stedfestede data vil avgrensning kunne tegnes inn direkte i et kartvindu som tilbys i innmeldingsløsningen.

Hva som menes med analyseområder

Med analyseområde menes den geografiske avgrensningen av området som er utredet. Analyseområdet er kjent under flere andre navn, slik som kartleggingsområde, vurdert område, prosjektområde eller rapportområde. I innmeldingsløsningen for kvikkleiresoner er et analyseområde omriss av det området som sendes inn, dvs. én kvikkleiresone med tilhørende utløpsområde (inkludert evt. endret areal av en sone) eller et område uten fare for kvikkleireskred.

Analyseområde er ikke det samme som modellert område (for utredning av flomfare) eller påvirkningsområde (for utredning av skredfare i bratt terreng), som gjerne strekker seg over et større område enn analyseområdet.

NVE gjør kun en teknisk og ikke faglig kvalitetskontroll ved mottak av informasjon

Foretaket som melder naturfareutredninger til NVE, er ansvarlig for innholdet i innmeldte data og rapporter. NVE foretar teknisk kvalitetskontroll av det innmeldingsplikten omfatter, men retter ikke eventuelle feil i datasettene.

For naturfareutredninger av flom

En naturfareutredning av flom vil ofte kreve at det anvendes en hydraulisk modell. Det finnes generelt to hovedtyper av hydrauliske modeller: 1D- og 2D-modeller. Avhengig av modell som brukes, vil informasjon om flomvannstand oppgis forskjellig. For 1D-modell må informasjon om flomvannstand oppgis som stedfestede tverrprofiler med verdier for vannstand for ulike gjentakintervall. For 2D-modellering må informasjon om flomvannstand oppgis som stedfestede flomvannstandskurver (ordet flomvannstandskoter brukes også), der alle flomvannstandskurvene er separate objekter per gjentakintervall som er utredet og kartlagt. Hvis flomberegninger er utført som en del av utredningen, men beskrevet i eget notat, skal dette også meldes inn.

For naturfareutredninger av skred i bratt terreng

NVE

For skred i bratt terreng er det særskilt viktig at skogpolygoner meldes inn, slik at kommuner, grunneiere eller andre kan ta stilling til skogens betydning som vern mot skred. Dersom faresoner for skred i bratt terreng har tilhørende informasjon om hvilke dimensjonerende skredtyper som gjelder, må dette også meldes inn som stedfestede data.

For naturfareutredninger av kvikkleireskred og stabilitetsvurderinger i naturlige skråninger

Alle naturfareutredninger av skredfare som gjøres av geotekniske konsulenter, må meldes inn. Dette gjelder både vurderinger av kvikkleireskredfare og stabilitetsvurderinger i naturlige skråninger. Med sistnevnte menes vurdering av leirskred eller andre typer overflateskred (i silt/sand) som er utløst eller kan utløses av erosjon, overflatevann eller andre naturlige prosesser. Dette gjelder både vurderinger som gjøres som del av en plan- eller byggesak og vurderinger som utreder fare for eksisterende bebyggelse. Innmeldingsplikten omfatter alle tiltakskategorier i henhold til kvikkleireveilederen og både rapporter som bekrefter og avkrefter fare. Dokumentasjon av K0-tiltak som kan bygges uten forverring av stabiliteten, trenger ikke meldes inn.

Polygoner for løse- og utløpsområde og rapporter som dokumenterer grunnlaget for fare-, konsekvens- og risikovurderingene for en faresone for kvikkleire må meldes inn digitalt gjennom innmeldingsløsningen for kvikkleiresoner. Det må også meldes inn områder uten fare med polygoner i innmeldingsløsningen dersom utredningen kan bidra til å redusere aktsomhetskartene for kvikkleireskred. Andre vurderinger meldes inn som PDF-format gjennom gjeldende innmeldingsløsning. Slike vurderinger skal meldes inn med polygonplassering, som kan tegnes direkte i løsningen.

Taushetsbelagt informasjon skal ikke meldes inn

Informasjon som er undergitt lovbestemt taushetsplikt, skal ikke meldes inn. Hvis en rapport inneholder taushetsbelagt informasjon, er det kun den spesifikt avgrensede delen av rapporten med taushetsbelagt informasjon som ikke skal meldes inn. Selve rapporten eller notatet som omhandler utredningen, må fortsatt meldes inn. Det betyr at taushetsbelagt informasjon i rapporten/notatet må sladdes eller fjernes før utredningen blir meldt inn til NVE. Det er den som har ansvar for å oppfylle innmeldingsplikten, dvs. hovedforetaket, som er ansvarlig for å sladde/skjule taushetsbelagt informasjon slik at taushetsbelagt informasjon ikke meldes inn til NVE.

Den som melder inn utredninger eller undersøkelser, må selv vurdere om dokumentene inneholder informasjon som er taushetspliktig etter lovgivningen. Denne vurderingen må gjøres i tilknytning til den konkrete utredningen eller undersøkelsen. Det må vurderes om informasjonen faktisk oppfyller kravene i lovgivningen for å være taushetsbelagt. Det er ikke tilstrekkelig at selskapet selv mener det er snakk om forretningssensitiv informasjon

Oppdragsgiver og utførende foretak kan ikke avtale at selve utredningen skal være taushetsbelagt. Kontraktsfestet taushetsplikt innebærer kun begrensninger i innmeldingsplikten hvis den konkrete informasjonen er underlagt lovbestemt taushetsplikt.

Hvordan innmeldingsplikten skal oppfylles

NVE

Det er obligatorisk å bruke innmeldingsløsningen

Innmeldingsplikten for naturfareutredninger oppfylles ved å bruke den innmeldingsløsningen som er stilt til disposisjon av NVE, jf. forskriften § 7. Denne innmeldingsløsningen vil være obligatorisk å bruke.

Dersom det finnes data som omfattes av innmeldingsplikten, men hvor innmeldingsløsningen ikke kan motta data i digital form, må disse inkluderes som vedlegg i innmeldingsløsningen.

NVE kan gjøre mindre tilpasninger

NVE kan gjøre mindre endringer i innmeldingsplikten innhold når det gjelder opplysninger som skal oppgis i de elektroniske innmeldingsløsningene, tekniske forhold mv. NVE kan også til enhver tid tilpasse terminologien i innmeldingsløsningene til den terminologien som til enhver tid er gjeldende på fagområdet.

Rapporter som inneholder både grunnundersøkelser og naturfareutredning, må meldes til både NVE og NGU

Frist for innmelding

Innmelding må skje senest tre måneder etter at en naturfareutredning er ferdig utarbeidet

Den som er omfattet av innmeldingsplikten etter forskriften § 4, må snarest og senest innen tre måneder etter ferdig utarbeidet naturfareutredning, melde inn data og rapporter elektronisk til registermyndigheten, jf. forskriften § 8. Dersom det er krav om uavhengig kvalitetskontroll eller uavhengig kvalitetssikring, må data og rapporter leveres innen 3 måneder etter at dette er ferdig gjennomført og eventuelle endringer fra utførende foretak er slutført.

Tilgjengeliggjøring og viderebruk

NVE gjør kun en teknisk og ikke faglig kvalitetskontroll før tilgjengeliggjøring av informasjon

NVE skal gjøre innmeldte data og rapporter tilgjengelig på internett, jf. forskriften § 9. Som nevnt ovenfor, gjør NVE kun en teknisk kvalitetskontroll av det innmeldingsplikten omfatter. Vi utfører ingen faglig kvalitetskontroll eller retter eventuelle feil før tilgjengeliggjøring. For flomsoner kan det bli utført mindre tekniske endringer for å øke lesbarheten til sonene.

Data NVE har gjort tilgjengelig, kan brukes gratis av alle

Tilgjengeliggjorte data og rapporter kan vederlagsfritt brukes av enhver. Tredjeparts bruk av data og rapporter fra registrene skjer på brukerens eget ansvar. Forskriften legger ikke opp til at krav med grunnlag i feil i materialet skal kunne fremmes mot foretaket som har fremstilt data eller utarbeidet rapporter.

Brukere av data må selv vurdere datakvaliteten

Datasettene og rapportene som tilgjengeliggjøres, er utarbeidet for et bestemt formål eller prosjekt. De som benytter tilgjengeliggjorte naturfareutredninger, må gjøre egne og selvstendige vurderinger av dataenes kvalitet, egnethet og gyldighet. Supplerende grunnundersøkelser og oppdaterte vurderinger vil kunne være nødvendige for den aktuelle plan- eller byggesaken, basert på oppdatert regelverk, type inngrep og eventuelle fysiske endringer i utbyggingsområdet.

NVE

Dispensasjon

Det er høy terskel for dispensasjon i konkrete saker

NVE kan i særlige tilfeller dispensere fra kravene i forskriften, jf. forskriften § 10. Formuleringen «særlige tilfeller» innebærer at det skal være en høy terskel for å gjøre unntak, og at unntak må begrunnes. Uttrykket må ses i sammenheng med de offentligrettslige hensyn plan- og bygningsloven § 2-4 og forskriften skal ivareta. NVE kan som registermyndighet sette vilkår for dispensasjon

Et eksempel hvor det kan være aktuelt å dispensere, er der hvor bestilleren eller mottakeren av rapporten eller utredningen ønsker å melde dette inn selv, og ikke den som har utført naturfareutredningen. Det må foretas en konkret og helhetlig vurdering av de faktiske forhold i saken.

Referanser

Lovdata. (2024a). *Lov om endringer i plan- og bygningsloven og åndsverkloven (plikt til innrapportering av grunnundersøkelser og naturfareutredninger til offentlige registre mv.)*. <https://lovdata.no/dokument/LTI/lov/2024-06-21-52>.

Lovdata. (2024b). *Forskrift om pliktig innmelding av grunnundersøkelser og naturfareutredninger*. <https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2024-12-17-3181>.

NGU. (2024). *INNMELDINGSPLIKT FOR GRUNNUNDERSØKELSER: LESEVEILEDNING TIL FORSKRIFTSBESTEMMELSER*. <https://www.ngu.no/sites/default/files/2024-12/NGUs%20veiledning%20til%20forskriften%20om%20innmeldingsplikt%20for%20grunnunders%C3%B8kelser.pdf>.

NVE. (2020a). *Sikkerhet mot kvikkleireskred : vurdering av områdestabilitet ved arealplanlegging og utbygging i områder med kvikkleire og andre jordarter med sprøbruddegenskaper*. NVE Veileder Nr. 1/2019. https://publikasjoner.nve.no/veileder/2019/veileder2019_01.pdf.

NVE. (2020b). *Utredning av sikkerhet mot skred i bratt terreng |- utredning av skredfare i reguleringsplan og byggesak*. <https://veiledere.nve.no/utredning-av-sikkerhet-mot-skred-i-bratt-terreng/>.

NVE. (2022). *Sikkerhet mot flom – Utredning av flomfare i reguleringsplan og byggesak*. NVE Veileder Nr. 3/2022. https://publikasjoner.nve.no/veileder/2022/veileder2022_03.pdf.

NVE. (2026). *Meld inn naturfareutredninger*. [Meld inn naturfareutredninger - NVE](#)